

І гукну
нагайтесь,
Свого не
цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. з Нью-Йорку:
Barely 7-4125
УНСоюз: Barely 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 4.

TWO SECTIONS (SECTION 1)

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК

СУБОТА, 8-го СІЧНЯ (JANUARY) 1972

No. 4.

VOL. LXXIX.

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА

„БЛАЖЕННІ МИРОТВОРЦІ, ВОНИ БО БОЖИМИ СИНАМИ НАЗВУТЬСЯ!”

АРХИПАСТІРСЬКЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ
АРХІЄРЕВІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МИТРОПО-
ЛІЇ У З'ЄДНАНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Повернувшись із Вічного Міста Риму, по відбутіх величавих торжествах зі всіма українськими католицькими ієрархами під проводом Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Кардинала Кир Йосифа Сьомого, нітаємо вас усіх нашим святочним привітом: Христос Радіається! Сердечну подяку складаємо Божему Синоді, найвищому Архiepісв за помічч і благословення для нашої Помісної Української Церкви. В глибокій покорі вклонимося голові перед Божим Маєстатом, а нашою Духовенству і Вірним дякуємо за святі молитви.

Повернувшись зі Синоду в Римі до наших спархій у З'єднаних Штатах Америки, ми бажали б звернути увагу на важкі проблеми нашої Української Католицької Церкви і нашого народу, та як помічати нашим Вратам і Сестрам поза залізною заслоною.

Двадцять століття доживав дві треті свого віку... Український народ, наші брати й сестри на рідних землях покладалися сучасною недоволю, звертаються до нас більш одбавлених долею на американській землі, щоб ми тут зберегли наші церковні і народні скарби для прийдешніх поколінь. Щоб здійснити наші і бни задуми, бажання, мусимо зблизитися до Божого Сина та звернути увагу на ангельський заповіт про мир на землі.

Божественний Спаситель дав мир-спокій, але не такий, який сьогодні пропалають вороги Бога й України Католицької Церкви. Мир-спокій має бути з Богом, зі самим собою і з нашими ближніми.

МИР З БОГОМ

Переживаємо злосудну добу сучасних подій, що з усіх усюдів заливають нас, не раз поштовхуючи до соціальної і політичної незгоди. По важких переживаннях і болючих терпіннях набираємо великої пошани до релігійних вартостей.

До таких цінних скарбів у сьогоденному неспокійному світі належить мир з Богом і його святим законом. Цей мир посідали колись наші предки в раю, але через підступ сатани втратили його. По першому родному грішаді Адама й Еви не знайшли спокою на землі. Людина сама не могла примиритися з Господом Богом. Треба було посередництва Сина Божого, що через хресну смерть примирив людський рід з Богом. Тому мир-спокій з Богом і Божим законом належить до суті християнсько-католицької релігії.

Щоб люди могли скористатися з благословення ооців Христового миру, треба зберегти Божі і церковні заповіді. Нам треба пам'ятати, що людина є твором Божим. Спокій і душевне одволення у великій мірі залежить від практикування християнсько-католицької релігії. Віра в Христа Господа і його вчення є кончею потребою до нашого спасення. Син Божий чітко підкреслює по правду, каучи: „Хто увірує, й охреститься, той буде спасений, хто не увірує, той буде осуджений” (Марко 16:16).

Тільки ті родинні і одиниці є надійним елементом для

суспільства, які вірно бережуть християнську релігію і мораль у своїх домах і товариствах. Мехай цей мир з Богом загостить до всіх людей доброї волі.

МИР ЗІ САМИМ СОБОЮ

Людина не могла знайти миру зі самою собою, бо його не давав їй гріх. Українська спільнота, яку несе рвучка струя політичних, культурних, суспільних і релігійних подій, поштовхує її об скелі несприятливих обставин. Наш Український Божий народ має своє минуле з його верхами і низами, з упадками і піднесеннями. Мав він свої подани і свої катакомби. Але скільки то сьогодні є людей, які загубили зі своєї власної волі цей спокій душі. „Нема спокою в костях моїх задля гріха мого” (Пс. 37:4) — каже псалмист Давид. Яка ж це велика мука бути у ворожнечі зі самим собою, зі своєю совістю, зі своєю душею! Цю сумну правду підкреслює братовбивний Каїн і зрадник Юда. Тому наша свята Мати, Христова Церква, бажає правдивого душевного спокою своїм духовним дітям та закликає їх відбутися. Сповідь і прийняття св. Причастя. Без пошани з Господом Богом у св. Сповіді не буде побажаного духовного спокою і радості. Треба нам завжди пам'ятати, що ми не є бездушним автоматом техніки. Ми маємо в собі безсмертну душу, яка може бути на віки щасливою-блаженною, або на віки нещасливою. Ми маємо розум і свободу волі та відповідальність за всі свої діла й чини. Тому кожний повинен заповісти собі в Божого Сина мир-спокій зі собою.

МИР З БЛИЖНІМИ

Передумовою до миру, згоди й любові з ближніми є мир із Богом і самим собою. Людина, яка є примирена з Богом і зі собою, буде також ширити спокій кругом себе, зберігаючи мир в родині, організаціях і суспільстві. Таких добрих людей сам Господь Ісус Христос благословляє, каучи: „Блаженні миротворці, вони бо Божими синами назвуться” (Мат 5:9). Блаженні ті батьки й матері, що в згоді і любові живуть. Блаженні ті сини і дочки, що в родинному колі приносять радість своїм родичам. Блаженні ті народні провідники, що стараються будувати на родні і громадське життя на Христових засадах.

Мехай ангельський заповіт миру над Вифлесом буде відродження наших душ до спокою, щастя і згоди! У празник Різдва Христового молитимемо Божого Сина, щоб усі українці високіо цінили і зберігали мир з Богом, зі собою і з ближніми, Христос Радіається! Славіть його!

Дано у Філадельфії, Стемфорді й Чикаго в празник Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, 1971 Божого Року.
+ АМВРОЗІЙ
Митрополит
Філадельфійський
+ ЙОСИФ
Єпископ Стемфордський
+ ЯРОСЛАВ
Єпископ Чикагівський
+ ІВАН
Єпископ Помічний
+ ВАСИЛЬ
Єпископ Помічний

Константина МАЛИЦЬКА

У РІЗДВО ХРИСТОВЕ

У ту ніч чудотворну Дитяти
Як засядем в родиннім кружку,
Пом'янім тихим словом посвята
Всю Україну і мертву й живу.

Тих, що в бою за рідні прапори,
Щоб з кайданим народ розкувати,
Своїм трупом встелили простори
Від Амуру аж ген до Карпат.

Тих далеких, що в службі Сибіру
Линуть думкою в рідне гніздо,
Тих — у тюрмах, що в мурозі у сиріх
Крізь решітку вітають Різдво.

МЕТА ГРУДНЕВОЇ КАМПАНІЇ ЗБІРКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ДОСЯГНЕНА: ВПЛИВИ ДО НАРОДНОГО ФОНДУ УККА ПЕРЕВИЩИЛИ 100,000 ДОЛЯРІВ

Нью Йорк. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки інформують, що груднева кампанія інтенсивної збірки Національного Датку до Народного Фонду приносить повний успіх, бо намічену 100-тисячну мету не тільки досягнуто, але й на майже три тисячі доларів перевищено. Коли на початку грудня проголошено кампанію, встановили кінцеву мету збірки Національного Датку на 100.000 доларів, до цієї суми потрібно було ще повні 48.000 доларів. Уже перші відомості на проголошення давали надію, що мета буде досягнена, що й сталося. Безпосередньо перед закриттям річних рахунків УККА в середу, 5-го січня, на конті Народного Фонду вже було здепонованих 95.750 доларів і рівночасно одержано п'ятьох і телефонічних повідомлень від Відділів УККА та поодиноких установ і осіб про висилку ібрахних фондів на загальну суму 5.000 доларів. Того ж дня після полудня повідомив ще дир О. Плешкевич про висилку однієї тисячі доларів пожертви від очолюваного ним Товариства Української Кооперативної та три сотні доларів пожертви від кредитової кооперативної „Самоміч” в Чикаго, а працівники Головної Канцелярії УНСоюзу та його з-ва „Свобода” і оселі „Союзіка” склали, замість святочних побажань, \$811.00 для Народного Фонду, крім \$335.00 для ЗУАДК, отже загальна сума зібраного в грудневій кампанії Національного Датку вноситься \$50.861 та доповнює загальну суму зібраного в 1971-му році Народного Фонду до 102.861 доларів, себто на \$2.861 перевищує намічену 100-тисячну мету. Це, мабуть, вперше в довій історії різних збіркових кампаній вповні виконано і перевищено намічену в грудневій збірковій акції УККА останню мету, що з відчуженістю та з новим зобов'язанням стверджує в надрукованому лобіч святочному зверненні Екзекутива УККА.

Африканська Гана оваційно приймала пані Ніксон

Акіра. — Дружина президента Річарда Ніксона, пані Пат Ніксон, яка офіційно представляла Президента на інавгурації нового президента західно-африканської Ліберії, прибула з відвідин до сусідньої Гани. Вел тамашня преса, державні лідери і найширші кола тамашнього муринського суспільства прийняли пані Ніксон з дійсним ентузіазмом. Ганський прем'єр Кофі А. Бузія заявив, що відвідини пані Ніксон напевне скріплять приязнь, яку лю-

Муїбур Рахман виїде з в'язниці, щоб стати президентом Бенгалії

Карачі. — Президент Пакистану Зульфікар Алі Бутто заявив, що коли він повернеться до столиці, себто до Равалпінді, то матиме зустріч з ув'язненим від 25 березня мин. року лідером східно-пакистанських бенгалців Шейхом Муїбуром Рахманом. Загальносподівано, що не станеться під кінець цього тижня, бо покищо Бутто поїхав до свого родинного міста Ларкана на святкування свого 44-річчя. Після тієї розмови Бутто з Рахманом цей останній вірогідно буде звільнений і відлетить до Дакки, давньої столиці Східного Пакистану, тепер повнозвеної держави Бангладеш. Коли це

Б. Антоненко-Давидович, І. Дзюба і В. Чорновіл виступили на оборону В. Мороза. — В Одесі арештовано дружину С. Караванського

Нью Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В Україні поширюється віднос-сторінкового звернення 3-ох видомих українських літературних письменників і мовознавців Бориса Антоненка-Давидовича, літературного критика Івана Дзюби та публіциста Вячеслава Чорновола, що його вони вислали до Центрального Комітету Комуністичної Партії України дня 23 вересня 1971 року. Написане це звернення у зв'язку із появою наклепницької статті проти засудженого на 14 років ув'язнення і заслання українського історика Валентина Мороза, що була надрукована у київській газеті „Радянська Освіта” з 14 серпня 1971 р. за підписом Я. Радченка п. н. „Апостол і його стандарти”. У своєму зверненні до ЦК КПУ підписані аналізують основні поставлені В. Морозом згаданого газетою закиди, зокрема ж такі твердження, як те, що він був „засуджений за зраду Батьківщини”, що бажав „відірвати Україну з допомогою імперіалістичних держав”, що він писав і розповсюджував „систематично антирадянські наклепницькі твори” і що він відмовлявся від авторства приписуваних йому статей. Автор звернення стверджує, що всі ці закиди не відповідають правді, що ніякої мови про „зраду Батьківщини” чи й „відірвання України” на судовому процесі В. Мороза не було і зокрема підкреслюють факт, що В. Мороз „на початку суду все ж оголосив заяву про те, що він є автором чотирьох статей — „Репортаж із заповідника імені Бері” „Мойсей і Давид”, „Хроніка опору” та „Серед снігів”. Шкодо з свідомого твердження „Радянської Освіти”, що Б. Антоненко-Давидович, І. Дзюба і В. Чорновіл будучи „приперли до стіни” В. Мороза і змусили його своїми свідченнями зізнатися в авторстві статей, то всі три підписані під зверненням категорично такий факт заперечують, заявляючи, що вони „не тільки не „припирали В. Мороза до стіни”, а, навпаки, оголосили протест проти незаконного суду і відмовилися давати на такому суді будь-які свідчення”. Протестуючи проти тих та інших наклепів на В. Мороза, автори звернення пишуть:

„Наклеп можна чинити не лише говорючи, а й замовчуючи. А замовчує Я. Радченко занадто багато. Що судили В. Мороза незаконним закритим судом; що, всупереч закону, на зачистання вироку не допустили нікого із знайомих підсудного і навіть нас, свідків, забезпечивши цим можливість фальсифікувати у вирок нашу позицію; що судили В. Мороза не за згаданими в статті Я. Радченка твори, а найбільше за „Репортаж із заповідника імені Бері”, де була гостра критика дій КДБ; що засуджено В. Мороза на неймовірно жорстоку кару — 14 років ув'язнення і заслання і т. п.”

„Статтю Я. Радченка можна було б прийняти як випадковий екскурс у газетну практику 30-их років, якби такий виступ був єдиний. Але варті лише згадати горезвісну статтю О. Полторацького „Ким опікуються деякі гуманісти” („Літературна Україна” з 16/VII, 1968 р.). Виступи Дзюба Віра (Вісті з України, травень 1969 р.), Я. Радченка та Я. Клименка („Радянська Україна” з 31/I, 1971 р.) та ін., щоб помилити наростаючу тенденцію. Для таких виступів характерне одне: відсутність аргументованої полеміки, „переконування” читача за допомогою стандартного набору брудних лайок...”

Наприкінці свого звернення автори його вимагають, щоб ЦК КПУ узяв під контроль справу засудження Валентина Мороза, „з огляду на те, що справа В. Мороза викликала особливу сильну реакцію як усередині країни, так і за кордоном”, і висловлюють певність, що після повного і неупередженого ознайомлення із справою ЦК зробить кроки до звільнення В. Мороза або максимального пом'якшення йому кари.

Повний текст звернення Б. Антоненка-Давидовича, І. Дзюби та В. Чорновола буде опублікований у журналі „Сучасність”, число 2-ге за лютий 1972 року.

В ОДЕСІ АРЕШТОВАНО ДРУЖИНУ С. КАРАВАНСЬКОГО

Водночас із цим з України одержано повідомлення, що дня 8-го грудня 1971 року арештовано в Одесі дружину довголітнього політичного в'язня Ніну Антонівну

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ!

ПОБАЖАННЯ І ПОДЯКА ЕКЗЕКУТИВИ УККА
УСТАНОВАМ І ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ

Користасмо з нагоди радісного Свята Різдва Христового і Нового Року, щоб скласти Ісрахам наших Церков, Проводам і Членам наших Установ та всім людям доброї волі наші найсердечніші побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Крім святкового часу, масмо на це ще додаткову причину й нагоду: повний успіх грудневої кампанії збірки Національного Датку до Українського Народного Фонду, що не тільки досягнула встановлену мету 100.000 доларів, але й перевищила її, забезпечуючи цим ще більшу і ще напівлітнішу акцію Українського Конгресового Комітету Америки в Новому Році в його зусиллях багатобачною активністю допомогати нашому Українському Народові в його змаганнях до волі і незалежності.

Минулий 1971-й рік належав до найбільш турботливих в історії не тільки Американської України, але й українських поселень в інших країнах вільного світу. Великі і, здавалося, непереможні труднощі та перешкоди, що їх ми зустрічали в нашому церковному і загальногромадському житті в перших місяцях того року, викликали опраудану тривогу за дальшу долю наших поселень. Проте, труднощі не тільки пережито, але в поодиноких випадках обернено їх майже в тріумф наших спільних зусиль. Рішальними силами в цьому були наша єдність, наша рішучість та наша непохитна віра в нашу правду і слупність нашої справи.

Вони повинні і мусять бути провідними зірками в нашій активності та в наших планах і зусиллях у Новому Році. Ми повинні — за словами Первоієрарха УКЦеркви — ВЕЛИКОГО БАЖАТИ, а цим великим є передусім воля Українського Народу і незалежність України. Кожний наш успіх зближає нас і наш народ до цієї великої мети. Поширення правди про Україну, оборона прав Українського Народу на американському і міжнародному форумі, заступництво за тих церковних і культурних діячів в Україні, що караються за окупантських в'язнів і концентраційних таборів, як і всебічний ріст і розвиток нашого власного життя на поселеннях — це ті найширші завдання, що стоять перед Українським Конгресовим Комітетом Америки та об'єднаннями у Світовому Конгресі Вільних Українців українськими поселеннями у вільному світі.

Повний успіх грудневої кампанії збірки Національного Датку до Народного Фонду УККА, як і події минулого року, свідчать і переконують, що немає труднощів, яких не можна було б перемогти, і немає мети, якої не можна було б досягнути спільними зусиллями.

В такій вірі і в такому переконанні вступаємо в Новий Рік, в якому має відбутися наш черговий, XI Конгрес. Вступаємо в цей Новий Рік з новими планами і ще більшою рішучістю їх здійснити. До цього нас не тільки заохочує, але й зобов'язує той подивудний відгомін, що його мала наша груднева збіркова кампанія. І за це висловлюємо велику вдячність Проводам наших установ, Управам Відділів УККА, Збирачам та Платникам Національного Датку і всім нашої Громаді, бо їм треба завдячувати, що турботливий 1971-й рік закінчився таким блискучим акордом, за який можна вважати повний успіх грудневої збірки Національного Датку.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ — СЛАВІТЬ ЙОГО!

Нью Йорк, 6-го січня 1972.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО
КОМІТЕТУ АМЕРИКИ:

Лев Добрянський президент	Йосип Лисогір екзек. віце-президент	Іван Вазарко екз. директор
Генат Вілнський секретар	Петро Пучило касир	Степан Спринський секретар

Четверта книга „З літопису християнської України” протоархим. А. Г. Великого вийшла друком у Римі

Рим. — У видавничій Видавничості оо. Василіянів у Римі, Італія, Український Духовний Бібліотечний вишлай окремим книжковим виданням четверта з черги збірки церковно-історичних радіолекцій з Ватиканської Радіостанції уже протягом чотирьох років протоархимандрит Чина св. Василія Великого о. Атанасій Г. Великий, який до періоду авторства належить цю книгу винятком з „Треносу тобто плачу Східної Церкви” Максима Смотрицького і в дальшому надруковано „Л'ятдесят радіолекцій, здебільшого про підготову до Берестейської Унії, її здійснення, тогочасну полемічну літературу та події в житті української Церкви у наступні роки. Доповнює том бібліографія важливіших праць до історії даного періоду, як також список папів, патріархів, митрополитів, князів, королів, імператорів та царів, що діяли і панували в тому часі. Книжку видано з численними ілюстраціями за мовою редакції о. Родіона Головацького.

Строкату. С. Караванський перебував тепер у Владиславській тюрмі. Арештована, Ніна Строкату — після повного ув'язнення її чоловіка в 1966 р. прохала в листі до начальника концтабору в Мордовії, вислаючи водночас копії Брежнєву і редакції „Юманіте”, розстріляти її чоловіка, „що скоротити багатолітній його мук і безперервні конфлікти між Караванським та адміністрацією”. Останнім часом Ніну Строкату репресували, звільняючи її з роботи за те, що вона відмовилася засудити свого чоловіка.

СВОБОДА

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$18.00, на пів року — \$9.50, на 3 місяці — \$5.00. Для членів УНАОу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Різдво і традиції

В усіх народів світу релігійні свята, без уваги на віровизнання, пов'язані з причетними до них звичаями і входять у цілість не тільки сучасної, але й загальнонаціональної традиції. Різдво Христове сповіте в Україні від прадавніх часів обрядовими й народними звичаями, які розвинулися у цілу мережу, що стала скарбом рідної традиції. Свята Вечера із просфорою, традиційними стравами, різдвими дарунками, колядками, різдвими побажаннями, різдвяна жертовність, увесь різдвяний настрій — все це створювало своєрідну атмосферу, якої не було ні в одному іншому святі.

Життя вілних українців, розпорошених у діаспорі, не сприяє зберіганню давніх святкових звичаїв, що з роду в рід переходили в Україні. Зокрема не сприяє цьому життя в Америці, де вже й високі духовники й найпопулярніші проповідники всіх християнських віровизнань таверують „смертельну заразу“ Різдвяний свят. Це правда, що в нових обставинах, у змінених умовах часу і місця часом трудно чи просто неможливо практикувати всі ці прадавні звичаї, але з другого боку ніхто у світі не вирікається легкомислюючи того, що добре і корисне. „Щедрик“ Леонтич перемандрував до різних народів у світі, зокрема американського, алінка існувала й існує з своїми прикрасами, обмін дарунками не зняв їх матеріальної вартості, а як символ сердечності, церковні відправи, просфори, кутя і багато дечого іншого можна і треба зберігати на Різдво Христове, яке є не тільки великим і чудовим релігійним святом, але й прегарною українською традицією.

Традиція — поняття абстрактне, але воно сучасне, яке чинить народного здоров'я, яке чинить збірної моралі. Окрема людина, родина, суспільство, цілий нарід держави — чого вони варті без розуміння суті традиції, без любові до традиції, без зусиль додержуватися її, плекати, передавати своїм дітям-внукам? Ворог в Україні намагається викорити все, що пов'язане не тільки з політичними, але й релігійними та культурними традиціями, щоб український нарід став безбачечним, позбавленим тієї духовної поживи, що її черпається з традиції. Традиція живе в душах людей. Свято Різдва Христового — найкраща нагода, щоб пригадати над цією проблемою і старатися щиро і щиро зберігати ту традицію, яка висловлюється вже взаємними привітаннями:

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! — СЛАВІТЕ ЙОГО!

Державна боротьба

За конституцією СССР, кожна людина має право на віру, на своє віровизнання. Але в щоденному житті кожному в СССР відомо, що за дотримання такого конституційного „закона“ можна позбутися праці і навіть свободи. Щоб не звертати уваги світу на релігійні проблеми в СССР, з наказу Москви по другій світовій війні перейменовано всесоюзне товариство „Войовничий Безвірник“ на куди „смертніше“ товариство „Знання“, яке в 1972 році відбуде свій черговий з'їзд у Москві. Це „товариство“ спеціалізувалося на заперечуванні всіх вір і релігій, на заперечуванні Бога, вдаючись і до найбільш примітивного „ні“, і до найбільш докладно обдуманих способів боротьби проти людської віри в Творця. Товариство „Знання“ має свої численні лекторії і тисячі платних атеїстів — доповідачів, воно мобілізує науковців, залучає „для праці“ сотні тисяч учителів...

„Іх чекать уже в першій класі, дітей із сектантських сімей. Про них уже знають усі: хто з батьків віруючий, чи беруть із собою малих на молитву, чи глибоко встигло пустити коріння марновіровств, чи спілкується першокласник із сусідською дівчиною...“ — читаємо в „Радянській Україні“ ч. 232 з 1971 р. у нарисі „Атеїзм: теорія і практика“. Мова тут про село Гайнівку, Ворошиловградської області, де вчителі за наказом т-ва „Знання“ атакують кожну віруючу дитину, вивчають її батьків і самих дітей „під мікроскопом“, щодня „розвивають релігійний морок“... І все таки, признається комуністична газета, не всі діти піддаються безвірникам: деякі в 7-8 класі „поривають“ з релігією, а „більшість із них уже по кілька років лише формально додержується сектантських принципів“. Інша річ — формально чи не формально, адже конституція СССР — це одне, а щоденне життя — це щось інше...

Під організованим імперсько-державним тиском перебувають в СССР вірні усіх віровизнань, усіх Церков. У дні Різдвяних свят справді, як писав Юрій Клен, помолось, помолось за них — за їхню витривалість, і за Божу поміч для них.

Яр. Рудницький

ПІД РІЗДВО НА ГАЙТІ

Замість сподіваних ялинки і різдвяних прикрас у Порт-о-Пренс вітають нас два написи: „Вісвітено а Гайті — Велком ту Гайті!“ Ви довідаєтеся, що цей другий, англійський, напис властиво „незаконний“ тому, що гайтська республіка офіційно франкомовна. А коли починає говорити з „народом християнським“ на вулиці, в крамницях, в університеті чи в Національній бібліотеці, то переконалися, що стандартна „паризька“ французина тут ні при чому: Гайті властиво двомовна — ф р а н ц у з ь к о - к р е о л ь с ь к а країна з цікавою неофіційною говіркою, мішаниною французької й інших мов. Отож ще одне явище „внутрішньої двомовності“ типу дутч - німецької в Швейцарії чи квебекської - французької в Канаді.

***

Початки е в ролейського поселення на Гайті зв'язані з Христосом Колумбом і... Різдвом. Не маючи тоді радараного устаткування й не маючи великого свята Різдва, він 25-го грудня 1492 р. плив і наїхав на підводний риф недалеко теперішнього порту Кап Гаїтис. Там йому й розбився корабель.

Треба було залишитися якийсь час на невідомому острові, який місцеві індіанці — араваки називали „Гаїті“ (тобто „гора країни“), а сам Колумб назвав „Ла Ісла Española“ (теперішня „Іспанія“). На місці, де йому довелося перебувати якийсь час, він заклавав оселю „Ла Натівідад“ (Різдво) — першу білу оселю на цьому острові.

Здавалося б, що такі „різдвяні“ початки європейської цивілізації на Гайті спричинили якийсь особливий святкування Різдва. Тим часом ані в Кап Гаїтис, ані в столиці Порт-о-Пренс Різдво нічим не відрізняється від своїх ямайських, б а р б а д о с ь к и х, святолуційських чи ще яких карібських відповідей.

Можливо, що воно інше тепер у сусідній Кастровій „Малій Савіті“, але, на щастя, нас тут не спитано, отже не можна нічого про це сказати. Що більше, майже ніхто не знає на Гайті про Колумбову оселю „Різдво“ з 1492 р., хоч цього року минає 480 літ з того часу.

Більш відомий і більш урочистий святкування на Гайті Новий Рік. Це тому, що точно 1-го січня 1904 р. проголошено незалежність Гайті від Франції, і ця дата має більше національно-релігійне значення, ніж Різдво. Цікаво згадати, що речника незалежності з 1804 р. — генерала Жана Жака Дессаліна (1758-1806) „вдячні земляки“ замордували, коли він по-імператорськи, абсолютистично, почав правити державою.

Не можна при цьому забувати, що один із гайтських островів був довгий час осередком, якщо не столицею, піратства перед проголошенням незалежності Гайті. Зниклі до свободи гайтські проголосили свою державу в 1806 р. демократичною республікою і стали таким чином першою республіканською нацією в тій частині світу.

Правительство Гаїті своїм устроєм нагадує до деякої міри структуру українських діаспорних установ і організацій, що „мають своїх“ (почесних чи дієвих) „досмертних“ президентів. Отаким досмертним головою Гаїті вибрано в 1964 р. д-ра Франсуа Дювальє, „каденція“ якого закінчилася разом із несподіваною (природною) смертю 21-го квітня 1971 р. Все ж іще за життя він подбав про вибір свого наслідника, 19-річного сина Жана Клода Дювальє, теж досмертним президентом.

З уваги на деяку совєтську інфляцію з Куби молодий Дювальє взяв зразу ж таки за організацію сильного, антикомуністичного фронту — авангарду „Лес Леопардс“ (леопарди), ставши його шефом і головним командувачем гайтської армії.

Як собі дасть раду „молий леопард“ із скомплексованою політичною, економічною й соціальною ситуацією на Гайті, покаже найближча майбутність. „Поки що гайтське Різдво й Новий Рік проходить більше під знаком портретів Дювальє — батька й сина, ніж під знаком ялинки і новорічних фореєрків...“

РІЗДВО

Народився Бог на саях в лемківській містечку (Дукля).
Прийшли лемки у крисаня і принесли місяць круглий.
Ніч у сніговій завії крутилась довкола стріх. У долоні, у Марії місяць — золотий горіх.

ВОГДАН І. АНТОНІЧ

ПРОБЛЕМИ СВІТОВОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В ОЦІНЦІ АБН

ІНТЕР'Ю З МІР СЛАВОЮ СТЕЦЬКО

Від Редакції: З кінцем минулого року, зокрема після проголошення запланованих відвідин президента Ніксона в Пекіні та повідомлення про згоду на співпрацю хорватських емігрантів з червоною Москвою проти Тіта, в „Свободі“ надруковано ряд авторських статей та редакційних коментарів, що зустріли з критичною оцінкою збоку провідних діячів Антибольшевистського Блоку Народів. Для авторитетного висвітлення становища АБН до цих та деяких інших справ редакція „Свободи“ скористалася із перебування в Нью-Йорку члена Екзекутиву АБН та головного редактора його чужомовних видань, мігра Слави Стецько, і за її згодою вислала свого співредактора Леоніда Полтаву для спеціального інтер'ю з ним, яке і друкуємо.

ЗАПИТ: У зв'язку із запланованою поїздкою президента Ніксона до Пекіну та прийняттям комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй із рівночасним усуненням з тієї міжнародної установи Національного Китаю, основною зміною політичної констеляції на Далекому Сході, де АБН проявляє багато ініціативи і вів широку акцію в користь української визвольної справи. Як оцінює АБН нову ситуацію?

ВІДПОВІДЬ: Уряд ЗСА зробив певні кроки для відпущення відносин до комуністичним Китаєм, у висліді чого виникла жвава дискусія серед політиків, журналістів та інших діячів у вільному світі. В українському середовищі такі заходи Уряду ЗСА викликали також певний відгомін і, в певних, хоч обмежених колах, думку, мовляв, треба достосовуватися до політики ЗСА й міняти курс української політичної еміграції. АБН не має чого достосовувати своєї політичної діяльності до американських, чи когось іншого, заходів. В АБН Українська Делегація репрезентує у к р аїнський Визвольний Рух, який постійно орієнтувався і орієнтується на власні сили нації, на революційно-визвольну боротьбу, у співпраці з такими ж середовищами серед інших поневолених народів. Звідси випливає наша орієнтація на Україну. Наше гасло „Київ — проти Москви“. Маючи таку велику політичну еміграцію, українську вільну спільноту на Заході, ми старасмося з рамені АБН мобілізувати сили для боротьби проти російського імперіалізму і комунізму.

АБН всюди підкреслює, що боротьбу треба проводити не лише проти комунізму, а й проти того, хто ставить ту червону шпирку, тобто проти Москви. На Конференції ВАКЛ більше не запрошують російської еміграційної делегації з НТС (Народно-Трудового Союзу). Після винесення резолюцій в Японії на Конференції ВАКЛ в 1970 р. в дусі розподілу СССР на національні незалежні держави, в московському журналі „Новое Время“, що виходить 7 мовами, заатаковано ВАКЛ, АБН, особливо Японію і названо поіменно президента Річарда Ніксона і голову Проводу ОУН та голову ЦК АБН Ярослав Стецько. АБН на форумі ВАКЛ під-

креслював з а г а р б н и ц т в о Москви, зокрема відбавлення в Японії Курільських островів і Сахаліну, що мало широкій відгук у японській пресі й радіо. АБН мобілізує сили не лише проти комунізму, але й проти московського імперіалізму.

Від 1957 року АБН співпрацює з Національним Китаєм, маючи окремі договори у напрямі координації сил проти комунізму і російського імперіалізму. Конфронтація між червоною Китаєм і Росією була б корисною для нас. Китайці на материк повинні знати (а вони знають багато завдяки діяльності АБН в Японії, Кореї, Манділі, Нац. Китаю, В'єтнамі, Тайланді і т. п.), що на випадок війни між Китаєм і СССР українці і інші поневолені народи не будуть воювати за СССР, а будуть воювати за здійснення своїх національних ідеалів — створення власних держав. І то проти кожного загрозливого Орієнтації кількох українських журналістів на червоний Китай з абсурдним, бо червоний Китай на сторінках „Пейшінг Рев'ю“ виразно підкреслює, що він є лише проти „кліки Брежньєва - Хрущова“ і за здійснення ленінізму й сталінізму в СССР і більш нічого, а ми знаємо, що це таке.

ЗАПИТ: Останнім часом з'явився в чужій і нашій пресі, включно із „Свободою“, ряд інформацій та коментарів у справі згоди на політичної переорієнтації хорватських націоналістів у виступах проти Тіта та його режиму. Відомо, що хорвати є репрезентовані в АБН. Як фактично маєтеся ця справа?

ВІДПОВІДЬ: У „Свободі“ була стаття, що устаті хорватських націоналістів почали тепер орієнтуватися на Москву. Це шкідливе і хибне узагальнення. Хорвати, які є членами АБН, мають сильну організацію в цілому світі. На Конференції АБН й Європейській Раді за Свободу у 1970 р. в Бельгії була одна з найбільших делегацій — хорватська (49 осіб). В складі таких видатних діячів, як проф. Пшевич із Ванкувера, д-р Боніфачіч із Чикаго, д-р Іванович із Лондону, Англії, в тому числі з Франції, Німеччини, Швеції, Італії, Хорватська еміграція, як і деякі інші, частково політич-

но розділена. Так, наприклад, д-р Січ у Берліні, який ніколи не визнавав політичного далекорості, вирішив, що треба орієнтуватися на Москву, бо, мовляв, Тіто є в конфлікті з Москвою, і тому Москва може допомогти хорватам визволитися від Югославії. За кордоном є і група хорватських комуністів, які також зауть себе „хорватською еміграцією“. Але в своїй масі хорвати у країнах вільного світу підтримують Хорватський Визвольний Рух. 30 і 31 липня в Торонто відбулася Конференція цього Руху, в резолюції якої виразно підкреслено самостійницькі позиції Хорватського Визвольного Руху, опертя на власні сили, у співпраці з іншими поневоленими народами, протимосковський принцип у праці, і так само — проти Тіта, як керівника комуністичного режиму в Югославії. Хорватський національно-визвольний фронт сильно заступлений в АБН, також в Європейській Раді за Свободу і у ВАКЛ — через АБН. Хорвати також допомагають фінансово праці АБН, а в хорватській пресі у вільному світі часто друкуються статті про Україну та про співпрацю Хорватії і України в боротьбі проти комуністично-імперіалістичної Москви.

Як одна із прикладів самовідданого боротьби хорватів за самостійну Хорватію, може послужити факт убивства м. ін. голови Хорватської Громади в Німеччині П. Рукавіна в 1969 р. ворагами Хорватського Визвольного Руху. Рукавіна опублікував статті проти орієнтації на Москву.

ЗАПИТ: Ви є головним редактором чужомовних видань АБН. Наші читачі будуть Вам вдячні за стислу інформацію про ці публікації.

ВІДПОВІДЬ: Видання АБН публікуються в Європі й інших країнах світу, щоб охопити по зможі ширші кола читачів і доносити до них ідеї революційно-визвольної боротьби України та інших поневолених націй. Головним виданням є англомовний журнал „АБН Соггеворденс“, що виходить у Мюнхені, з гаслами — піднаголовками: „Свобода народів — свобода людини!“ Число цього видання за листопад - жовтень 1971 р. містить біографію замученого Москвою на засланні в Мордовії в 1971 р. Михайла Сороки, обвинуваченого в приналежності до Проводу ОУН, статті: „Орієнтація України на свою власну силу“, а також „Кудірка на суді“, Анастасія Шуба, „Невгнуте бажання здійснити національні й людські права“ Я. Стецько, „Європа й німецька політика Скоду“ д-ра О. Еппа, „Сучасна ситуація в Білорусі“ А. Олечника, статтю відомого канадського журналіста Пітера Воррінгтона про Українську Католицьку Церкву та Ватикан, статтю Тоніса Кінчича „Питання балтичських країн — це не внутрішнє (Заключення на стор. 3-й)“

Відповідь батько. Коли наблизились, то він сказав: „Це Гнідинці, 12 кілометрів від нас“. Вітали в Гнідинці, повернули на дорогу до Білоцерківця. Коли виїхали за село, знову нахмарило й знявся сильний вітер. Сипле сніг грубими платками. „От лихо! Не встигли позбутися вовків, а тепер знову крутять нас, — це парубок. — Коли б знову не надбигли вовки“. „Е, нема страху: за ними ж полюють, то їм треба тікати й ховатися, а не нападати на нас, — озвався брат. Сніг хоч і сипле, але не дуже й вітер не такий сильний, як був перше. — Ну, як від Гнідинців до Білоцерківця 12 верст, — каже парубок, то, мабуть, через півтори години будемо вдома“. Ідемо, смолоосипи освілюють дорогу. На душі у мене легше. — „А он уже видно село!“ — каже парубок. Правда, це далеко, але я бачу і чую дим, це вітер несе звіди. — „Але я щось не бачу тичок, бо вони були,

З НАШИХ ВІДНІВ

„БОГ СЯ РАЖДАЄ...“

В одному з своїх репортажів з подорожі по Європі в „Гомоні України“ молодша товаришка пера, Софія Наумович, з помітним звищанням згадує Свят-Вечір 1971-го року, який вона провела в гурті „спудеїв“ Малої семінарії в Римі, — на котрому був також присутній Блаженніший Кардинал Писсиф. Під час вечері о. професор Чміль звернувши увагу присутніх на „неоворотну красу наших колядок та щедрівок, якими заповнюють чужинці, навіть не знаючи української мови. Так, для прикладу, — сказав отець професор, — італійці дуже полюбляють колядку „Бог ся раждає“, зокрема рефрен-приспів, що приходить по кожній строфі і кінчається словами — „тут же, тут же, тут!“ А чому?.. Бо ці слова євфонічно, так би мовити, співзвучні з окликом „Дуче-Дуче-Дуче!“, що ним нападці Роमुля і Рема так ентузіастично вітали колись небижчика Беніто, намагаючи котрого, як виходить, це й досі живає в серця та почування римського люду...“

Хай собі ця колядка вибликає в італійців як там згоді асоційні чи задушевні бажання, але є факт, що колись, в Рідному Краю, під сільськими, як то кажуть, стріхами, вона бринула найчастіше й найзлогосніше, та й тут, в ескілі, зомонить це, не амовкає. До її виїнятковості популярності в націй Галиччя особливо причисляється покійний редактор „Народної Справи“ у Львові, поет Юра Шкрумеляк, він же „Лан Сорочаків“, що перелицював п. з церковно-слов'янської мови та жмє, галицько-української. Якщо не помилюся, в перебіг Юри Шкрумеляка ця зукраїнська колядка починалася словами:

„Бог народився — хто ж то може знати, Браття-українці йдуть його витати...“

І тут наступає детальний перелік українських племен, які то нах регіональними групами, то до свіглом Зорі, марширували поклонитися Новонародженному, несли йому дарів, танцюючи і пригравали на різних народних інструментах. На жаль, не почастило мені відшукати „кантички“ видання Та. Тиктора, де колядка була масовим тиражем опублікована, а пам'яті з роками капіцані, бо наша невідомна товаришка життя — склероза, робить своє. Маю враження, що автор переписує не скрідижд жадної групи чи території та й стіп'яну добрим словом і подоліє, і воліє, і гуцулі, і бойків. В рефрен-приспіві було, наприклад, сказано, що „...олинок щось міркує, бойко легко танцює, подоліє іграє, гуцул трембітає — тра-тра-тра, тра-тра-ра-ра, ра!“

Звичайно, не маючи на руках згадану „кантичку“, я міг неспішно „переплутати“ бойка з лемком або волинка з подолієм, за що згорі бибачкою. Якби жаль, що такої щиропатетичної колядки не включив колега Владислав Генідин до концертної програми Українського гору „Думка“ в Нью-Йорку, що влаштував в'ю суботу, 8-го січня, свій давній традиційний Новорічний Валь у Коммодор готелі!

І к е р

як ми в'їздили до Гнідинців, — озвався батько. — „Чи не звернули ми з дороги?“ — „Але я кажу, пане, що видно вже Гнідинці, он подивіться!“ — настоєє парубок. Коні підбавлялися, бо ближче до села дорога добре втерла й легко їм бігти. Дійсно, під'їздили до села. І враз батько: „А не ж ті самі Гнідинці! Що його робити? От що, найкраще ми такіх перепочувати у Гнідинцях, бо й зні зморені й пізно. Поганяй до дака, та й це де поставити коней і він мене добре знає! Тим часом в амбулаторії, де я приймаю хворих, натопляю, і ми там заночуємо...“

Заїхали до ліка. Він думав (Продовження на стор. 3-й)

Нат. Савченко

ІДЕМО НА РІЗДВО, НА ЯЛИНКУ!..

Ми всі вчилися в Прилуцькій гімназії за 40 кілометрів від нашого села Білоцерківці на Полтавщині. Зализніти тоді туди не було, треба було їхати кінями. На Різдвяні ферії відлучали на два тижні: тижень перед Різдвом і тижень на Свята. Нас було четверо: старший брат, дві сестри, найменша я, що перший рік вчилася в гімназії. За нами приїхав батько двома санями: одніми правив сам, а другими парубок-наймит. Приїхали саме в суботу о десятій годині ранку, з тим, щоб коні відпочили до другої години, а потім вже їхати додому. Батько міркував: година добра, небо ясне, ні хмаринки, дорога утерта, це й тич-

йде, палицею пробую, чи це дорога, чи не збилися. „Щось тичок не видно!“ — сказав батько. — „То їх вітер позносив“, — відповів парубок. А я не вмовкала: „Тату, вертайся, я боюся, вовки на тебе нападуть!“ — „Не бієся, вони бояться смолоосипи, якби й підійшли сюди“ — „Таточку, ой, я чую, що вноч!“

Справді чути завивання, але невідомо, чи то буря яє, чи вовки.

Батько далі намауєся до дороги. „Ну як?“ — питає парубок. — „Мені здається, що бачу тичку!“ — Батько вертається. — „Ну, їдьмо, пустим коням вільно, вони краше за нас знайдуть дорогу“. Поїхали. Коні дійсно звернули трохи на бік і пішли. Тепер ми не могли їхати швидко, бо наслідок снігу і сани грузили. — „Чи ми вже пройшли Журавку?“ — питає брат. — „Та хто його знає, не видно нічого“, — каже парубок. — „Коли б пройшли Журавку, то нам би ще залишилося 15 кілометрів“, — каже батько. — „Але я щось не завважив, чи

ми її пройшли. Добре бачу, бачу, якби пройшли, але я боюся, що ні“. Буря зменшилася, сніг падав уже не так густо. Аж тут виразно чути завивання вовків. Ми їх це не бачимо, вони це далеченько, але завивання наближається. Волоски, якби й підійшли сюди! — „Таточку, ой, я чую, що вноч!“

Справді чути завивання, але невідомо, чи то буря яє, чи вовки.

Врепті ми такі бачимо: одна, дві, три, чотири сильветки. Батько нахилив смолоосипи в ту сторону, де виступає вовки. Коли бачу, що підійшли: двоє біжать спереду, а двоє обходять нас ззаду. Батько відв'язав смолоосипи і починає ним крутити на всі боки. Каже, щоб і парубок так зробив. Вовки трохи відбігають, але потім стараються заскочити, щоб минути смолоосипи. Як довго продовжувалася ця боротьба проти вовків, вже не можу пам'ятати. Тільки звірі стояли всі настирливими. Коні хропуть... Вовки вноч! Хмари почали розходити-

ся і показався місяць. Я мовчки молюся до Святителя Чудотворця Миколи, захищника подорожніх. Раптом чуюсь дзвінок, і наавпроти нас з'являється трійка, запряжена в сани. Люди сидять озброєні. Чує: бах! — і двоє вовків уже лежать. І саней, що зупинилися коло нас, виходить двоє молодих мужиків. „Ну, от у яку калепу ви попали, — кажуть, — не знати, що з вами було б, якби ми не наспіли!“

Один із них підходить ближче. — „А, це ви, пане докторе, що ж ви тут робите?“ — звертається молодий чоловік до батька. — „От ве-зду діти на Різдвяні свята“. — „І не озброєні?“ — „Та неозброєні, бо не думаю, щоб аж так трапляється“. — „А куди їдете?“ — „В Білоцерківці“. — „Е, це не та дорога“. — „А куди ж?“ — „Ось наліво, — показує. А подивившись, який це вовчине! Це чи не вовк?“ — і молодий чоловік піднімає за задні ноги білого вовка. Дійсно вовк, як молоде теля. „Скільки не їдзи цією до-

рогую, а такої пригоди не траплялося“, — це батько. — „Та ж це їх час, коли вони бігають тичкою. Іх тут має бути більше, он там бачите чорніє — це так званий Вовчий яр, вони там ховаються. Оце ми й виїхали, щоб трохи їх пополювати. А ви тепер, пане докторе їдте спокійно, сюди вони вже по-бояться нахмаритися“.

Трійка добрих коней швидко поскакала і зникла з наших очей. „Ну, слава Богу! — пере-хрестився парубок. — А я вже боявся, що нам тут буде капут!“ Батько був іншої думки: „Не так воно було б і зле. Я приготував віхоть і соломи і думав, як наблизиться вовчине, то запала-лі кину на нього“. Отже ми вже ідемо спокійно, вовків немає. Ялинка в порядку, лежить прив'язана до спинки саней, де їдуть брат і сестри. Я їду з батьком. Довго чи коротко ми їхали, а вже стемніло, місяць почав хилитися за обрій. „А от видно вже й село“, — каже парубок. — „Але це не наше село“, —

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Українська Православна Катедра
СВ. ВОЛОДИМИРА в НЬЮ ЙОРКУ
(160 Захід 82-га вулиця)

Цим масмо шану запросити Вас з Родиною

В неділю, 16-го січня 1972 року
о год. 10-й ранку на

**СОБОРНУ АРХІЄРЕЙСКУ
СЛУЖБУ БОЖУ**

яку відправлять

Преосященні Владики
Митрополит Мстислав

Голова Української Православної Церкви в США

Архієпископ Марко

якого Владика Митрополит Митрофан на Голову
Свято-Володимирської Катедри в Нью Йорку.

По Службі Вокій у залі Катедри відбудеться

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК І ШЕДРИВОН

у виконавстві КАТЕДРАЛЬНОГО ХОРУ
під дир. проф. В. Завітницька.

Після концерту

СВЯТОЧНИЙ ОБІД

Прасимо Вас на ці наші урочистості.

**НАСТОЯТЕЛЬ І
ГОЛОВА РАДИ ТРОСТІВ**

ПРОБЛЕМИ СВІТОВОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В ОЦІНЦІ АБН

(Продовження зі стор. 2-ої)

питання СРСР", статтю про
сучасну Болгарію Думітріу
Данієлопола та багато ін-
формації з праці АБН, Ев-
ропейської Ради за Свободу,
фотознімки й звіти з демон-
страцій в обороні В. Мороза
і прав України та інших на-
цій на власні державні, віс-
тики з-поза залізної заслонки,
звіт з Міжнародної Конфе-
ренції в Манілі та багато ін-
ших матеріалів на 50 сторін-
ках.

Одночасно у Франції, в
Парижі виходить французь-
комовний журнал „Л'Ест
Европес", що провадить та-
ку ж інформаційно-роз'яс-
нювальну працю серед
французькомовних читачів,
і не лише у Франції, а й в
частині Канади та частково
на території колишніх фран-
цузьких посілець у Афри-
ці. Видас його Український
Визвольний Фронт.

В Англії періодично вихо-
дить англійський журнал
„Ukrainian Review" — з ти-
ми ж самими завданнями,
але з концентрованою увагою
на європейській політиці та
з широким інформацією про
українську проблему. У Ва-
шингтоні, Д. К., від липня
1971 р. виходить інформа-
ційний англійський бюле-
тен — місячник, на 4 сторін-
ках, „Відомості з України".
Матеріали в ньому подають-
ся у формі телеграфічних
вісток — для преси та для
інформації, головню серед а-
мериканських студентів.

Випущено чимало різно-
мовних книжкових видань.
Так, останнім часом вийшла
праця В. Микити англійсь-
кою мовою „The Gun and
the Faith" — про релігію
і Церкву в Україні під ро-
сійсько-комуністичним ре-
жимом; вийшла книжка ан-
глійською мовою „Revolutionary
Voices" (друге ви-

дання) — збірник праць
українських інтелектуаліс-
тів, у тому числі Валентина
Мороза, заарештованих Мос-
квою до катед; перевидано
випуск англійською мовою
„Київ проти Москви" —
„політичні напрямні ОУН";
вийшла збірна праця англ.
мовою під наголовком,
„Справжнє обличчя Росії";
виходить, незабаром англій-
ською мовою 4-те число під-
пільного „Вісника" з Украї-
ни.

Крім того, у Швеції моло-
ді шведські націоналісти
продовжують видавати вла-
сне видання „Дет Фріа Укра-
їна", за редакцією молодого
правника і журналіста П.
Гімана, і подібне видання
з'явилося недавно у Бельгії
— журнал, присвячений ук-
раїнській проблемі, що його
почали видавати бельгійські
студенти (дехто з них роз-
кидав летючки в обороні В.
Мороза в Москві).

У Корей вийшло нове чи-
сло „Бюлетеню ВАКЛ" —
великого, англійською і
люстрованого ж у р я л у,
присвячене виключно Укра-
їні. (Редакція зазначила там
„регрет" — жаль — не то-
му, що число присвячене У-
країні, а тому, що воно ви-
шло того разу, як подвійне,
ч.3-4). Це вже друге число,
видане Центром Свободи в

Корей, повністю присвячене
українській проблемі, хоча
у ВАКЛ — Світовий Анти-
комуністичний Лізі — є 58
членів — націй. Такий факт
напевно має свою вимову
завдяки особливо активній
праці АБН.

Діяльність АБН викликає
реакцію ворога, в першу
чергу Москви. Треба споді-
ватися, що московсько-ко-
муністичні атаки на АБН,
ПАВНА, ВАКЛ, окремих ді-
ячів Організації Визволь-
ного Фронту будуть посилю-
ватись, адже це ті сили, які
не йдуть і не підуть на об-
манливу мірну „коєксистен-
цію", заволодують Захо-
ду Московю задля інфільтра-
ції й розкладу західного
світу. Навпаки — АБН мобі-
лізує всі здорові сили на бо-
ротьбу проти головного во-
рога людства — імперіаліс-
тичної Москви.

Ці атаки Москви і її під-
голосків та сателітів на А-
БН є фактично атаками на
Україну та її вільну части-
ну — українську спільноту
на Заході. Внутрішні полі-
тичні розбіжності, тобто рі-
зні погляди серед української
спільноти, цілком можливі,
ба навіть потрібні для спіль-
ного руху вперед, — не мо-
жна, однак, підхоплювати
„татарських вісток" про д-ра
І. Дочева, як „нациста", чи
про „зміну курсу хорватів з
АБН на Москву", бо це не
сприяє визвольній боротьбі
України та інших поневоле-
них країн, не зміцнює нашої
української спільноти. Спра-
ву АБН не можна трактува-
ти з позиції „власного кут-
ка", бо це — важлива за-
гальноукраїнська справа,
закінчила свої виснаження і
ствердження мгр Слава
Стецько.

ІДЕМО НА РІЗДВО, НА ЯЛИНКУ!..

(Закінчення із стор. 2-ої)

же сердечно зустрів нас, осо-
бливо батька. Зараз з'явився
самовар і дещо на перекус-
ку. Дяк запрошував батька,
щоб він з дітьми ночував у
їх спальні, на їх постелі, але
батько категорично відмо-
вився й наказав парубкові,
щоб той набрав сіна з наших
саней й помостив у лябора-
торній кімнаті та запалив
там грубку. По деякому часі,
попоївши й напившись чаю,

ми полягали спати, як ка-
жуть, покоем. Хлопець за-
віз коні в повітку, завадя
їм сіна й вівса.

На другий день, поснідавши,
рушили в дорогу. Був
гарний зимовий день. Доро-
га була знайома й утерта, і
ми швидко доїхали додому.
Коли вже порозпрятали ко-
ні, завели їх у стайню, да-
ли їсти і самі добре поїли,
хлопець покликав батька в
куток і сказав: „Пане, зна-
єте, чому то все так трапи-
лося з нами в дорозі? Це
нещастий нас плутав, бо ми
вийшли під неділю, а треба
було виїхати в неділю по
Службі Божій".

ТЕРОР В ІРЛАНДІ

Бельфаст. — Ірландські
терористи перевели новий
великий терористичний акт
у столиці Північної Ірландії
Бельфасті: вони схопили
вантажне авто з пляшками
пива, підклали під отой ван-
таж пляшок 10 ф. вибухових
матеріалів і залишили авто
недалеко входу до міської
управи. Це був саме час по-
лудневої перерви і сотні уря-
довців, здебільша молодих
жінок, перебували в сусідніх
харчівнях. Від осколків скла,
які летіли, наче град куль із
шрапнелі, було поранених
кількадесят осіб.

ПОДЯКА

Славний майяці

ПАНІ ІРЕНІ ШУХЕВИЧ

дякую сердечно за артистичний портрет мого
сина Петра. Неприйнятний гонорар жертвую на
Іконостас церкви св. Петра й Павла в Спрінг
Валей, Н. Й.

Д-р ВОЛОДИМИР ОЛЕГ СЕМКІВ

ПОДЯКА

Складамо пиру подяку ВП. Отцям, усім При-
ятелям, Знайомим, Організаціям та Установам,
які надіслали свої співчуття та узяли участь в
похороні

нашої Найдорожчої **ДОНЬКИ та СЕСТРИ**
бл. п. д-р Анни Герасимович

Замість індивідуальних подяк, складамо
пожертви на НТШ в Сарселло, та на Плат в Ан-
глії.

**МАРТА ГЕРАСИМОВИЧ
ІНЖ. РОМАН ГЕРАСИМОВИЧ**

Замість квітін на могилу
бл. п. д-ра ГРИГОРІЯ СТЕЦЬКА
складаємо 30.00 доларів
на Фонд „Церква в Потребі".
Стефанія і д-р Григорій ЯВНІ

Замість квітін на могилу
св. п. Лева Лепного
складаємо 50.00 доларів
на дар Українському Воєнному Імваліоні.
Ярослав і Марія МАКАРУШКИ

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих,
що 4-го січня 1972 року в Cassville, N.J. відійшла у Вічність
на 71-му році життя

ваша Дорога МАМА і БАБЦЯ

**бл. п.
ОЛЕКСАНДРА ШЕВЧЕНКО**

ПОХОРОН — в четвер, 6-го січня 1972 р. о год. 10-й ранку з цер-
кви св. Володимира в Кесвіл, Н. Дж.

Горем прибиті:
син БОРИС з Родиною

Роман Підвисоцький пропонує Вам давати Дарунок
українській музиці на свята — Стрілецькі Пісні й
Романси ч. II

ДМИТРО ГНАТЮК співає:

„УКРАЇНО МОЯ УКРАЇНО"

Задучайте \$5.00 за кожен довго граючу пластинку до:
R.S.V.P. INC.

**1110 Sherbrooke St. West, Suite #2303 — Dept. 'S'
Montreal 110, Que., Canada**

- Задучайте не оголошення і користайте з нашої услуги:
залучте Вашу картонку з святочними побажаннями.
Б'я і адресу для кого Ви бажаєте щоб ми вислали
Ваш ДАРУНОК, а ми це зробимо безплатно.
- БОНУС:** Ви дістаєте слова й музику (ноти) до пла-
стинки „Україно моя Україно" з кожним альбомом.
- ВЕЛИКА ОЩАДНОСТЬ:** замовте два альбоми пласти-
нок за \$9.00. Одна пластинка хору ВІРОВКИ І ТРЕМ-
БІТА, заголовком: „ГАН РОЗМАЙ", а друга збірка
українських пісень наспівана Дмитром Гнатюком під
час його турне по Н. Й. Америці. Все тільки за \$9.00.
Три Альбоми за \$12.00 разом з фото Дмитра Гнатюка.
- Надзвичайний опуст для українських крамниць та То-
вариств при церквах.

**НЕДІЛЯ,
9-го СІЧНЯ 1972 р.
Год. 2-га полов.**

**ПІВФІНАЛЬНІ
ФУТБОЛЬНІ
ЗМАГАННЯ
ЗА ЧАШУ ЗСА**

**Площа МАЛЯРСЬКОГО
ГОРОЖАНСЬКОГО
КЛЮБУ
Вудбрідж. Н. Дж.**

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ — ЕКСТЕНШЕН, ТРЕНТОН СК

- П'ятниця, 7-го СІЧНЯ, в залі Армері Петерзону (год. 7:30 веч.) —
ПОЧАТОК ФУТБ. СМК. ТУРНІРУ.
- Неділя, 9-го СІЧНЯ, год. 3:15 по пол. на арені Айронбавиду в Нью-
рку — **МИСТЕЦЬКІ ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ „ЧОРНОМОРСЬКА
СІЧ" — „РЕНДЖЕРС".**

УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" в НЬЮАРКУ, Н. Дж.
запрошує Вас з Родиною на

ТРАДИЦІЙНІ СПОРТОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, дня 22-го січня 1972 року

в залі GREEK CHURCH HALL, 510 Linden Place, Orange, N.J.

Товариський коктейль 7:45 до 8:30. Початок Вечерниць год. 8:30. Оркестра Б. Гринка
Всі місця при столиках резервовані! Просимо їх своєчасно замовляти в „Діпті",
телефон: 373-8783, в протинному випадку, Комітет не відповідає!

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ФОНД

„ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"

**В суботу, 19-го лютого 1972 р.
В GRAND BALLROOM**

Statler Hilton Hotel

7th Ave. & 32nd to 33rd Sts., New York City, N.Y.
ПОЧАТОК ГОД. 8:30 ВЕЧЕРОМ

Квитки і столи замовляти в Гол. Управі СУМА:
315 E. 10th St., New York, N.Y., tel.: (212) GR 7-3084

**Осередки Спільки Української Молоді Америки
— Округи Нью Йорк —**

— влаштовують —

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК СУМА

З НАГОДИ 13-го КРАЙОВОГО З'ЇЗДУ СУМА

Грас оркестра „АМОР"

під кер. М. РОМАНЕНКА
ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЕБЮТАНТОК
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

Зголошення Дебютанток

до 10-го лютого 1972 р. в місцевих Осередках
або безпосередньо в Головній Управі СУМА
в Нью Йорку.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК

НА

ТРАДИЦІЙНИХ ВЕЧЕРНИЦЯХ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Зголошення ВП. Дебютанток з поданням фото (розмі-
ром 2 x 3, або 4 x 6, або 8 x 9) та поданням доклад-
ної адреси і телефону — ім'я і прізвище своє і свого
„кавалера" і батьків, гайскул чи коледж і назву мо-
лодечої організації, до якої належить, приймає до

15-го січня 1972 року:

Mrs. Ivanna Hankevych
95 Beverly Road
Yonkers, N.Y. 10710
Тел.: (914) GR 6-9227

Дня 5-го лютого 1972 року

Hotel New York Hilton

Avenue of the Americas & 53rd St., NEW YORK, N.Y.
ЗАБАВА: год. 8:30 веч. — 3:00 ранку

Грас оркестра АМОР

під керів. Миколи РОМАНЕНКА

Співає Ігор РАКОВСЬКИЙ

Вечірній стрій.

Христос Родиться!**ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!**

Веселих Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
всім своїм Клієнтам
та всьому Українському Громадянству

— бажають —

М. і І. КНИШІ, власники

Друкарні „ЛУНА“

77 St. Marks Place — New York City — GR 5-7860

Христос Родиться!

Веселих Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року

Українському Духовенству, Організаціям,
Вшановним Клієнтам і Знайомим
щиро бажають

ЮРІЙ ВАСИЛЕНЮК і МИКОЛА ГУМЕМОК

власники

УКРАЇНСЬКОЇ КРАМНИЦІ**ASTORIA****MEAT PRODUCTS INC.**

35-09 Broadway Long Island City, N.Y. 11106
(між 35-36 вул.) Tel.: 726-5663

Веселих Свят Різдва Христового

Щасливого Нового Року!

всім своїм Велимишановним Гостям,
Приятелям та Знайомим
— бажають —

Кирило і Ніна Пиль

ВЛАСНИКИ ВІДПОЧИНКОВОЇ ОСЕЛІ

Shady Maples — Karpatis

Tel. 989-6622 Lexington, N.Y. 12452

Веселих Різдвяних Свят
та Щасливого Нового Року
Родині, Односельчанам, Знайомим і Гостям

— бажають —

ОЛЬГА і ГРИЦЬ СЛИВКИ

власники

Українського Ресторану**„Одеса“**

117 Avenue „A“, New York City Tel.: 473-9132

Христос Родиться!

Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого
Нового Року бажає Всім Управі

Bankers Federal Savings and Loan Association

A Mutual Savings and Home Financing Institution
130 SECOND AVE. NEW YORK, N.Y. 10003

ХРИСТОС**РОЖДАЄТЬСЯ!**

З нагоди

РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ВСЬОМУ

УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

— бажає —

Фірма Браття СТАСЮК

124 Перша Евею

НЬЮ ЙОРК, Н. Й.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

Щасливого Нового Року

— бажають —

ЯРОСЛАВ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

— і —

СТАНІСЛАВ БАШКЕВИЧ

власники фірми

B & V MEAT PRODUCTS

188 BEDFORD AVENUE BROOKLYN, N.Y.
Tel.: EV 8-2811

Щирий Святоточний Привіт
з Різдвом Христовим і Новим Роком

НАШІМ КЛІЄНТАМ та ВСІМ

УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДІ

— пересилають —

ДМИТРО ГОРБАІ і МАРІЯ ГОРБАІ

З УКРАЇНСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

SCOPE AGENCY

REAL ESTATE — INSURANCE — TRAVEL

Tel.: 357-5400

192-12 Northern Blvd., Flushing, N.Y. 11358

Веселих Свят

та

Щасливого Нового Року

ВШІ ПОКУПЦІМ і ПРИЯТЕЛЯМ

— бажають —

Я. КУХТІН і В. МАНЬКО

власники фірми

„КОСМОС“

1944 N. Broad St., Philadelphia, Pa. 19141 GL 7-5664

Веселих, Радісних Свят
і Щасливого Нового Року
всім Приятелям, Друзям і Клієнтам

— бажають —

Марія і Володимир
Заклинські

Власники

„DIADEM“ — ГАЛІАНТЕРІЯ

140-142 Second Ave. New York City SP 7-5928

Веселих Свят
Роздства Христового
та Щасливого Нового Року!

всім своїм Гостям, Приятелям і Знайомим

— бажає —

УКРАЇНСЬКИЙ BAR & GRILL

„ВЕРХОВІНА“

81 East 7th Street, New York City Tel.: 478-9410

Власники:

Олександр Томашівський і Юрій Микитин

Веселих Свят

та Щасливого Нового Року

— бажає —

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

MCNERNEY — BURNADZ MEMORIAL HOME

371 Lakeview Ave. — Clifton, N.J. — Phone: 772-1880

ОБСЛУГА ПАСЕЖКІВ і ОБЛАСТЕЙ БЕРГЕНУ

Веселих Свят

і Щасливого Нового Року

Родині, Знайомим і Дорогим Гостям бажають
С. БАРДИГУЛА і С. БОДНАР — власники

NIKOLAS CAFETERIA

29 Cooper Sq. — New York City — GR 3-7180

Веселих Свят!**Веселих Свят**

Щасливого Нового Року

— бажає —

ІВАН ВОЙЧУК з РОДИНОЮ

Boyslunk Tuxedo Shop

1821 Penfield Road Penfield, N.Y.
(Only Ukrainian Tuxedo Shop in Rochester area)

Христос Народився!

Успіху і щастя нехай існує для Вас і Ваших Родин

Щасливого Нового Року!

щоб був кращий як той рік,

сердечно бажає

УСІМ КЛІЄНТАМ та ЗНАЙОМИМ

ІРЕНА НАКОНЕЧНА

ВЛАСНИЦЯ ЖІНОЧОЇ ФРИЗЕРІЇ

при 4901 N. Hutchison Street, p/r Rockland

Philadelphia, Pa. DA 4-0219

Свят Різдва Христового

бажає своїм Покупцям, Приятелям та всьому

Українському Громадянству відома фірма

Mercury Parcel**Trading Corp.**

М. ГОРИСЛАВСЬКИЙ

з донькою ХРИСТИНОЮ

власники

101 1st Ave., NEW YORK, N.Y. 10003. ORegon 4-3850

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!**ВЕСЕЛИХ СВЯТ**

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ,

ВИСОКОПОВАЖАНИМ КЛІЄНТАМ

і ВСЬОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

Марія Саврас-Нашнір

власник — САЛЬОНУ КРАСИ

SONYA'S BEAUTY SALON

86 East 4th Street — NEW YORK, N. Y.

GR 7-8110

Шановним нашим

ПОКУПЦІМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажають —

С. САВЧУК і Б. ГАЛАГАН

ВЛАСНИКИ ФІРМИ

Brody Meat Prod., Inc.

96 Second Avenue — NEW YORK 3, N. Y.

Tel.: GR 5-5052

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

РОЗДЕСТВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

РІДНІ, ТОВАРИШАМ, ЗНАЙОМИМ,

ПРИЯТЕЛЯМ і ШАНОВНИМ ПОКУПЦІМ

— бажають —

І. Кефор

В. Роговський

ВЛАСНИКИ

OLYMPIA LIQUORS, Inc.

87 2nd AVENUE NEW YORK, N. Y.

GR 5-8528

Веселих Свят!**Христос Родиться!**

Веселих Свят Різдва Христового

— і —

Щасливого Нового Року

всім нашим Гостям, Родині, Приятелям

і Знайомим бажають

Володимир і Стефанія Дутка

з Родиною

власники української оселі:

WILLOW**BUNGALOW COLONY**

Kerhonkson, N.Y. Tel.: (914) 626-7126

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

Dachynski-Cherko Inc.

FUNERAL HOME

111 YONKERS AVENUE YONKERS, N.Y.

Tel.: YQ 3-6121

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— пересилає —

Всесесному Духовенству, всім Організаціям,

Приятелям і всьому Громадянству

Trzaska Funeral Home

648 — 4th Avenue, Brooklyn, N.Y., Tel.: SO 3-6890

8741 — 5th Avenue, Bay Ridge, N.Y., Tel.: 748-4860

LICENSED MGRS

ТЕЛЕНА Е. ТЖАСКА

АДЕЛЯ ТЖАСКА МАРЧАК

Веселих Свят
та Щасливого Нового Року
від ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ

Теодора Воллініна

Займається похороном в Нью Йорку, Брукліні і
околиці. Допомогає в похоромах в цілій Америці
і всіх країнах світу.

Чесна і солідна обслуга. Модерна каплиця.

Theodore Wollinin, Inc.

FUNERAL HOME

123 East 7th Street, New York 9, N.Y. Tel.: GR 5-1437

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

Петро ЯРЕМА**Funeral Home**

129 EAST 7th STREET — NEW YORK, N.Y.

(Between 1st & Ave. "A")

ORegon 4-2568

МОДЕРНІ ОХОЛОДЖУВАНІ КАПЛИЦІ